Motion till riksdagen 1987/88:Ju511

av Gunilla André och tredje vice talman Bertil Fiskesjö (c)

om särskilda lokalanstalter för kvinnor

För att kvinnor på lokalanstalt skall ha samma rätt som män till placering i närheten av hemorten, inrättas vid nybyggnad särskilda avdelningar för kvinnor. Det innebär att de dagtid vistas i samma lokaler som männen men efter inlåsning på kvällen är de på sin egen avdelning.

Stockholms kriminalvårdsregion har i sin verksamhetsberättelse för 1987 anfört följande:

I den kriminella världen råder en sträng hierarki och kvinnosynen blir förgrovad och kvinnoförtrycket är mycket hårt. Kvinnorna är ofta passiva följeslagare till aktiva manliga narkomaner. Narkotikadebuten sker ofta tillsammans med en manlig partner. Ofta betalar kvinnan för narkotika med sin kropp. Här nedan redovisas några skäl som klart motiverar att kvinnor placeras på en anstalt i regionen med enbart kvinnor.

1. Anstalterna är byggda utifrån männens behov. Kvinnors behov har inte alls tillgodosetts.
2. Kvinnorna är ständigt i underläge genom att de är så få i förhållande till männen. Kvinnor har tidigare utnyttjats och män på anstalten har tidigare utnyttjat kvinnor. Detta fortsätter även innanför murarna.
3. Manliga intagna som vill imponera och nå uppmärksamhet hos kvinnliga intagna gör det genom att förse kvinnorna med narkotika. Blandat klientel kan medföra ökat behov av narkotika på anstalten.
4. Prostituerade kvinnliga intagna fortsätter sin verksamhet inne på anstalten.
5. Kvinnliga intagna med HIV-smitta medför ökad risk för smittspridning genom sexuella kontakter och/eller missbruk tillsammans med manliga intagna. En del prostituerade missbrukare har visat sig vara positiva beträffande HIV.
6. Kvinnor pressas att bära in droger till anstalten under permissioner eller frigång.
7. Kvinnor som utnyttjas utanför anstalten pressas på samma sätt inne på anstalt.
8. Kvinnor har få eller inga möjligheter att ta upp sina egna problem på anstalten. De drunknar i den manliga miljön.
9. Även icke prostituerade eller icke missbrukande kvinnor blir utsatta för trakasserier och sexuella närmanden och inviter från manliga intagna.
10. Kvinnor utsätts för hot om fysiskt våld för att utföra olika slag av tjänster åt män.
11. Kvinnor har små möjligheter att få vara i fred eller för sig själva med andra kvinnor på blandade anstalter.

12. Många kvinnor har fysiska besvär av olika slag efter långvarigt missbruk och prostitution som kräver läkarkontakter och behandling utöver vad anstalten normalt brukar ställa upp med.
13. Kvinnor har ofta dålig förankring i sin kvinnoroll. Någon möjlighet att förbättra denna finns inte på en mansdominerad anstalt.
14. Fritidsaktiviteter och arbete på anstalt sker utifrån manliga intressen och behov. Kvinnor behöver egna aktiviteter för att träna upp sig.
15. Kvinnor har ofta ansvar för barn. De behöver stöd i sin föräldraroll på ett helt annat sätt än män, som inte alls så ofta har ansvar för barn. Det är svårt att ta upp denna problematik på en mansdominerad anstalt.
16. Kvinnor har små möjligheter att kunna ta upp speciella kvinnoproblem i olika gruppaktiviteter på anstalter, t. ex. frigivningskurser, motivationsgrupper m. m.

Slutsats

Om vi vill göra anspråk på att bedriva en seriös kriminalvård måste vi beakta kvinnornas särskilda behov genom att placera kvinnorna på särskilda anstalter med behandlingsprogram som ger särskild uppmärksamhet åt kvinnospecifika problemområden.

Dessa argument är övertygande. De kommer från människor som är väl insatta i förhållandena. Behovet av särskilda lokalanstalter för kvinnor är uppenbart. Här krävs en förändring. De planer som finns på nya anstalter måste utgå från att manliga och kvinnliga interner skiljs åt. En omflyttning mellan nuvarande blandade anstalter bör också ske snarast så att samförläggning av kvinnor och män upphör.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilda lokalanstalter för kvinnor.

Stockholm den 26 januari 1988

Gunilla André (c) *Bertil Fiskesjö (c)*